

ORADEA-MARE (NAGYVARAD)
Dumineca 13 Sept. st. v.
25 Sept. st. n.

Va esi joia si duminica.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 69.

ANUL XVII.
1881.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 il.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România 2 galbeni.

B u - A m e n a.

Bărbatul al cărui portret se află pe pagina această sigur că nu se poate numi vr'un model de frumusețe. Dar rolul ce i-a dat Provedința nici nu poftesce frumusețe, ci numai tărie de bărbat.

Care este acel rol? Vom spune în câteva cuvinte.

Se știe, că Algeria e o provincie franceză. Însă jugul nu le convine locuitorilor de acolo, și din când în când se rescâlă. Astfel de rescâlă s'a ivit înainte cu câteva luni. Francezii au trimis armată în fața locului, și în Algeria și Tunis eluptară succese mari. Ei credeau, că rescâlă deja e sugrumată.

Atunci însă din resăritul provinciei isbucni o rescâlă nouă. În Oran, o provincie a Algeriei, se rescâlă tribul mahomedanilor. În capul acestei rescôle se află Bu-Amena, bărbatul despre care începurăm a vorbi.

Bu-Amena nu este o înfățișare de toate zilele, căci, de și nu posedă secretele înaltei științe militare, are însă o mare putere naturală de organizator. Numai acesta poate să-i facă posibil a pute concentra sub o flamură atâte elemente barbare, a menține disciplina între ele și d'a le conduce la luptă în contra unei armate atât de bine organizate cum este astăzi cea franceză.

Și trebuie să recunoștem, că el nu luptă fără succes. Ce puțin e în stare să împede pe franceși de ocamdată în sugrumarea totală a revoluțiunii. Trupele lui inspirate de focul fanatismului ațîțat în ele dau mult de lucru franceșilor.

Dar firesce, aceste lupte

n'au să dureze mult. În timpul mai nou pretotindene civilizațiunea învinge. Ori cât de vitezi să fie mahomedanii conduși de Bu-Amena, vor trebui să cadă în urmă și ei, ca toate popoarele barbare.

Când vine lumina, întunericul dispare. Numai una durează în veci, știința. Popoarele fără cultură n'au viitor, le absorb cele mai înaintate pe calea civilizațiunii.

I. H.

Bu-Amena, conducatorul rescolațiilor din Algeria.

S e r i s ó r e .

În orele de odihnă stau cu mâinile în sin
 Și privesc p'a lumii scenă cum actorii trec și vin,
 Căci această scenă mare pururea o veți deschisă
 Și a sôrelui făclie pe ea pururea-i aprinsă,
 Și actorii nu încetă în veci d'a se producea,
 Băgând spaimă, milă, tēmă în cei ce stau a-i vedé.
 Și cum ochiu-mi rătăcesce printre formele lor varii,
 Inima mi se rănesce și de vedenii me sparii,
 Căci nici demonii din iaduri alte fapte nu 'mplinesc,
 Mai cumplite decât nēmul, ce-are chip dumneșcesc.

Acolo veți cum copilul infige 'n a sa turbare
 Cuțitul de mórte 'n peptul mamii, ce 'n durere mare,
 I-a dat viéță și la capu-i di și nópte a veghiat
 Și grigile uriciose dela el le-a alungat.
 Veți cum intriga spurcată se vîră pe nesimțite
 În familii, frați de sânge și persóne înrudite,
 Nimicind planuri frumoșe, traiul dulce nimicind;
 Căci pe-acea scenă urită, me 'nfiorez și gândind —
 Muierea nu se sfiesce, ca pentru-o poflă deșértă,
 Sē usurpe pe bărbatu-i — séu de el se se despartă
 Și pe caldul séu cadavru, se întindă mâna sa
 L'altul, ce cu vorbe góle bine-o-a sciut înșelá.
 Decât fiarele mai crâncen, veți, că ómenii se mîncá
 Pentr'o ambiție deșértă, pentru lucruri de nimică,
 Și conșcința nu mai are vre-o putere-asupra lor,
 Jurămēntul și credința sunt călcate sub picior.
 Tóte lucrurile sfinte pentru ei sunt marfă scumpá,
 Ce o pórtă prin piața, se umple góla lor punga;
 Și frumoșele-obiceiuri ale vechilor strămoși
 Nu le mai sunt cunoscute strănepoților chipoși.

Și prin gróznica mulțime vedé ómeni, ce 'n gurá mare
 Césuri întregi fără lene desbat lucruri salutare,
 Și cu gura totdeuna ei stau în frunte la trebi,
 Dară la sfrșit de vreme, ce-au făcut, se nu-i întrebi,
 Căci când vorba e la lucru își găsec mii de preteceste
 Și se șterg precum se șterge céța d'umbre din poveste,
 Arétându-și nasul iară, când colaci sunt de 'mpărțit,
 Căci, me rog, acestor ómeni și rușinea le-a perit.

Și măéstra viclenie cu cuvinte dulci te 'nșelá,
 Chiar ș'acolo, unde cređi, că nu-i păturá de spoielá,
 Ș'acela, pe care astăđi prietin intim l'ai primit,
 Căruia fără de tēmă întreg te-ai destăinuit,
 Cu-amiciția pe buze pentr'o bucăturá micá,
 Mâne te-a vëndut, și tu din tóte nu poți sci nimică.

Aicea așli nimernici, căci altcum nu-i poți numi,
 Cari nația pân'atuncia sunt în stare-a o iubi,
 Până ca pe-o vacá grasá o pot mulge cum le place,
 Și îndată-ce 'ntereseul, ca și vëntul se întórce,
 O lasá fără sfielá și o vënd chiar pe nimic,
 Ei își schimbá a lor nume adoptând nume mojié.
 Astăđi numele, națiunea și mândria strămoșescá
 Sunt unelte ne'nșemnate, ce menite-s se servescá
 În laboratorul mare a 'ntereseului spurcat,
 Unde se prelucrá tina infernului necurat.
 În loc de a țerii bine și a ei înaintare,
 Sē gândesc cei dela cármá la ale lor buzunare,
 Și în ochii lor de șerpe nevinováția-i spin,
 Ierá crima și pécatul este sfântul lor destin.
 Bárbații vrednici cu toții-s măturați din a lor cale —
 Și capriciul de femeie jócă rol în legislare.
 Ș-acel prost, care cutézá, se ridice al séu glas

Pentru drept, pentru dreptate ș'al poporului necáz,
 E strivit fără de milá în cleștele de torturá,
 A celor dela putere ș-amușesce a sa gurá.

Dragostea, acea ghirlandá de drágálași trandafiri,
 Ce legá odatá înimi cu cateni de dulci iubiri,
 Astăđi e o frasă gólá, ce-o auzi numai în teatre
 Și o citesci în romane printre multele desastre,
 Ce o scarmână poeții, ș'o sucesc în forme mfi,
 Ómeni, cari cu a lor suflet sbórá printre fantasii.
 Astăđi lumea-i mai cuminte ș'a Vinerii urmátóre
 Sciú iubi pe ori și cine cu monedá 'n buzunare,
 Și atât sunt de istețe în arta de acest soiú,
 Încât pot iubi de-odatá nu unul, ci câte doi;
 Și 'ndată ce buzunarul de monedá se golesce,
 Ele-și părăsec amanții și iubirea lor recesce ...
 Și iubirea în familii este astăđi lucru rar,
 Căci nu dragostea, ci banul légá taina la altar.

Tot ce-i bine, tot ce-i nobil, tot ce-are misiune naltá,
 Toți acei, a căror suflet la märeș, sublim tresaltá,
 Nu au loc pe acea scená și 'n bațjocurá-s luați
 Și până la cel din urmă resulu-s persecutați.
 Și când victima sërmaná a căđut jos biruitá,
 Céta 'ntregá de nimernici, de d'favlul însoțitá,
 Erumpe în hohot gróznic, formând acel scárnav cor,
 Care adórá pécatul, pe iubit idolul lor
 Și cu sora lui minclună, cu tot, ce réu se numesce,
 Ierá smerita virtute corul scárnav o hulesce.

Desgustat în al meu suflet de ce ochii-mi au vedut
 Și pētruns de mila celor, ce-s lipsiți de ori ce scut,
 Mi-astupai fața în palme și rostii o rugăciune
 Pentru cei fără de sprigin, pentru scumpa mea națiune.

Iul. T. Mera.

Suveniri și notițe de călătorie.

(În Transilvania, România și Dobrogea.)

(Urmare din nr. 60.)

Mai de mult a fost închis orașul cu ziduri ca tóte
 orașele din Transilvania; astăđi însă aceste sunt de-
 molate și în locul lor sunt grădine, aleuri, parcuri etc.
 Dar se lasám aceste.

Erá la 2 ore când am ajuns la Sibiiu, unde am
 tras la Neurihrer, unul dintre cele mai bune oteluri.
 Dară abia apucasem a ne împacá cu stomacul și a ne
 schimbá vestimintele și erá sosit timpul anunțiat pen-
 tru ședința secțiunii sciinților naturale (4 ore p. m.)

Membrii secțiunii erau adunați în localitățile Asso-
 ciațiunii transilvane. Eráu mai toți din Sibiiu pr. V.
 Romanu, dr. D. P. Barcianu, dr. Moga, D. Comșa, Eu-
 gen Brote. Din afará erau dr. P. Vasici președintele
 secțiunii și N. F. Negruț. Eram destui pentru a luá
 hotăriri.

Dupá ce am terminat lucrările în secțiune, am mai
 petrecut mai multe zile. Am folosit ocașiunea pentru
 a vizitá locurile și lucrurile cele mai însemnate de cari
 am făcut amintire mai sus. Totodată am vizitat și pe
 unii din cunoscuții și pe amicii mei.

Petrecerea mea în Sibiiu mi-a plăcut mult, și imi
 revoc cu bucurie acele mominte. Ospitalitatea Sibieni-
 lor este rará cu deosebire dintre orașele pe unde lo-
 cuesc Románi. În acest scurt timp mi-am înavuțit bine
 cunoscințele în tótá privința, am învățat a cunosce mai
 bine ómenii și lucrurile cari din depártare le vedeam,
 ca prin o lunetá (perspectivá). Nimic mai réu decât a
 te informá despre un lucru numai din o parte. Fórté

adese ori poți cadă în cele mai piramidale erori. În așa erori cădusēm și eu cu formarea părerilor mele despre unele relațiuni din Sibîiu. Numai după ce am conferit cu mai mulți bărbați, oameni de totă stima, am venit în stare a mă chiarifica. Înainte de a fi introdus în relațiunile mai de aproape a Sibienilor, credeam cumcă dēnsii fac esepție dela alte orașe și orașele romānesci, cari bolese de grele bōle sociali. Dar cu durere trebuie sē mărturisesc, cumcă aceste bōle se află și între Romānii din Sibiuu, cel puțin așa ca în alte orașe, de nu mai mari.

Dar sciu cumcă cetitorul nu are plăcerea de a cunosce aceste bōle mai deaprobe, de a cunosce acel rēu spirit ce conturbă buna armonie și unire între frații de un sange, nici motivele ce causază acele rele. Și cred cumcă se va reuni cu mine pentru a dori ca atât în Sibiuu, cât și în alte locuri romānesci sē dispară acele rele, acel spirit pătimos, ce împedecă dezvoltarea noastră pe calea progresului și a culturii. Dar sē sperăm, că toate se vor vindecă!

Sibiuul l'am vizitat mai adese ori. Mai āntāiu în tōmna anului 1864, când dieta țerei își ținea ședințele la „Īmpēratul roman“. Mărturisesc cumcă Sibiuul îmi place mai bine decăt ori care oraș al Transilvaniei, din toate vederile.

— În Sibiuu e bine de trăit, — dīsei cătră un amic.

— Bine ȑeu, numai bani sē ai, — îmi respunse.

În sēra dela 2 jūniu la ōrele 10 am plecat dela Sibiuu spre Brașov, ducēnd cu mine scumpe suveniruri. Mai mulți amici m'au petrecut până la gară.

XI.

Despre călētoria mea dela Sibiuu la Brașov am puțin de povestit. Mare parte am călētorit în timp de nopțe. Am ocupat un cupeu în care se mai află un comerciant grec din Brașov. La început am conversat despre mai multe și în specie despre procesul între Romānii și Grecii dela Brașov în cauza averei bisericesci. Grecul voiă a-mi argumentă, cumcă Romānii n'au dreptate și sūnt numai usurpatori. Eu i-am spus verde cumcă nu cred. Romānul nu are datina de a pretinde dela nimeni averea ce nu-i se compete... Peste scurt am încetat cu povestile, ne-am făcut comoȑi și ne-am pus în brațele lui morfeu... Eu unul nu m'am treȑit până la Mediaș. Acest oraș este în miniatură Grazul de unde am multe suveniruri culesse în patru ani de studiu.

Următorul fapt cred că va interesă pe cetitor.

Erau aproape 4 ōre în diminețā când conductorul ne aduce în cupeul nostru pe un oficer dela honveȑi (milițā), carele își și ocupă locul vis-à-vis de mine. Eu încă eram în uniformă de oficer dela linie, ācēsta din considerațiuni prē bine înțelēse cu deosebire de acei ce-s subȑii la pungă. Începem numai decăt a povestii. Dōră eram camarāȑi și ne sta rēu sē nu povestim, numai cāt dēnsul erā roșu la pantaloni și cu șinori pe roc. Vorbirea ni se termină îndatā, pentru că bunul meu camarad nu scia nici o iotă din altă limbă afară de idioma lui secuiescā, iēr eu, precum scii, îl pricepeam rēu.

Totuși am putut descoperi, cumcă vine dela Alba-Iulia și călētoresce acasă în Secuime.

Întru aceea vine conductorul și ne cere biletul. Însē camaradul meu se află ofensat prin ācēsta în demnitatea lui de oficer și pōte și de Secuiu, și încep a sbieră și respunde că dēnsul ca oficer unguresc nu are datorința sē aibă bilet de drum. Abiā după mai multe controverse și-a adus aminte cumcă are un certificat dela superioritate, care abiā îl află în pantalonii lui cei

roși, împreună cu certificatul pentru bagagiū... Conductorul își face revisuirea, apoi plecă riȑēnd și mărturisindu-mi mie în limba germană cānd eși pe ușā, cumcă așa un esemplar nu-i s'a dat de cap.

Abiā se departă conductorul, și camaradul meu, carele în mânia lui ajunsese la cealaltă ferestā, se apucă și își sfirtică ambele certificate în mici bucăți. Însē îndatā o pāți ca țiganul cu perele. I-am spus cum am putut cumcă are trebuința de aceste documente și cu deosebire de cel din urmă, fără de care nu-și pōte redicā bagagiū... Începū a se linisce și a-și adunā toate bucațelele; aceste voiă sē le lipēscă la olaltā, însē nu mergea... Erā necajit sērmanul. Noi nu puteam ține risul. După ce s'a necajit bietul honved mai bine de 1/4 de ōră, ni se facū milă de bietul om. Mi-am adus aminte cumcă regulamentul cātānesc prescrie: „Camarāȑii sē se ajute unii pe alȑii la necasuri“, am scos cāteva foi de hārtie de țigaretē cu aceste am lipit pe dosul bucățelelor și îndatā i-am dat certificatele întregi. Camaradul meu erā deplin mulțumit, darā noi încă pentru veselie și ilaritatea ce ne-a causat.

XII.

La ōrele 10¹/₄ dem. am sosit la Brașov. Aci am tras la baia de abori a gimnasiului romānesc, unde mi s'a recomandat de cătră un amic din Sibiuu și unde am aflat ōmeni de multā afabilitate și ospitalitate.

Înainte de a povesti despre altele, fac descoperirea cumcă Brașovul, ce l'am vizitat acuma pentru 1-a ōră, a făcut o impresiune fōrte bună.

Brașovul este cel d'āntāiu oraș de comerț din totā Transilvania, la ce îl favorezā mult și poziția lui la granița Romāniei. La 1870 avea 27,766 locuitori, va sē dīcā cel mai mare oraș în Transilvania, astāȑi trebuie sē aibă peste 30 de mii. Majoritatea sūnt nemȑii (Sasii) însē Romānii încă nu stau mult în dreptul nemȑilor. Afarā de acestia mai sūnt Unguri, Armeni, ovrei și țigani.

Situațiunea Brașovului este una din cele mai plăcute și mai romantice.

Călētorind omul în sus pe valea Oltului și ajungānd la Feldiōra, îndatā dai de țera Bārsei, un șes fōrte romantic și roȑitor. O cunună de munți cu o panoramă pitorescā se redicā la sud-ostul și sudul acestui șes.

Locomotiva se mișcā cu mare repegiune, din ce în ce pare că te apropii de munți, însē Brașovul nu se vede, ca și cānd ar fi ascuns. Se ved ici colea cāte o casă seū stupinā, cāte o fabrică și peste scurt se vede Brașovul așēdat ca în o căldare între brațele a 2 cōme de munți ce se ridicā din ce în ce mai sus spre sud unde își înnalțā cu fală fruntea Bucegiul la 7968 urme v.

Cānd sosesci la gară, cuȑeți cumcă Brașovul nu pōte avē decăt cel mult 10 mii locuitori. Însē după ce începi a traversā stradele și suburbiile (oșteȑele, mahalalele), apoi se vede adevērata lui mārime. Icōna cea mai fidelă și-o pōte cāștigā străinul de pe Tēmpa, un deal ācēsta ce se redicā imediat și aproape vertical la sud-ostul Brașovului și carele este acoperit pe partea cătră oraș cu o frumoșā pădure prin care se suie o cale în forma de zic-zac.

Brașovul se află la 1830 urme v. peste nivelul Mārrei, ādecā mai sus ca Sibiuul cu 504 urme. În Brașov reșede comitele suprem dela 2 comitate, a Brașovului și a Făȑărașului, mai multe bănce, case de păstrare și agricole, Asociațiuni și reuniuni.

Dr. A. P. Alexi.

(Va urmā.)

S A E O N :

Calindarul săptămânei.

Ziua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și serbatorile.	Sorele resare	Sorele apune
Duminică	13	25	Muc. Cornelia Sut.	6 1	5 59
Luni	14	26	(†) <i>Inmalt. S. Cruci.</i>	6 3	5 57
Marti	15	27	S. M. Nichita Rom.	6 4	5 56
Mercuri	16	28	Mța Eutimia.	6 6	5 54
Joi	17	29	Mucenița Sofia.	6 8	5 52
Vineri	18	30	Cuv. Eumenie.	6 11	5 49
Sâmbeta	19	1	Muc. Trofim.	6 13	5 47

Esposiția română din Sibiiu.

VIII.

Școlile de fetițe române.

Una dintre aparițiunile cele mai interesante și mai îmbucurătoare ale esposiției române din Sibiiu a fost esposiția școlilor de fetițe române.

Școlile de fetițe sunt un factor principal în dezvoltarea culturii ori cărei națiuni, căci gradul de cultură a femeii în viața socială are cea mai mare înruiere asupra poleirii gustului celor din gîrul ei.

Femeile culte pot regenera o națiune.

Cu bucurie putem constata, că de un timp încoci și la noi începura a se înființa în mai multe locuri școli de fetițe, conduse de profesorițe, cari fac un progres laudabil. Nu numai fetițele învătă mai bucuros la o învățătoresă decăt la un învățător, dar aflăm că și poporul își trimite cu mai multă plăcere băiețele în școlile conduse de femei.

Ietă ce deosebire este și în privința aceta între esposiția de acuma și între aceea din Brașov dela 1862! Atunci, decăt ne aducem bine aminte, nici o școlă de fetițe nu eră represintată. Semnul, că dora nici nu esistau. Acuma vedurăm cîteva. Scim însă, că mai sînt și altele, multe, cari nu erau represintate de fel.

Cele represintate fură tôte din Transilvania; așă dară din tötă Ungaria cu părțile bânaticice nici una nu s'a gîndit la esposiția din Sibiiu. Ne pare rêu, căci în aceste părți, mai ales în diecesa Aradului, sînt mai multe cari s'ar fi putut represintă cu demnitate. Să sperăm, că la o viitoare esposițiune se va repara și acest defect!...

Amî studiat cu cea mai mare plăcere obiectele espuse de acele cîteva școli din Transilvania. Dar studiul nostru a dat de mai multe pedece, parte pentru că obiectele nu erau aședate lângă olaltă, parte pentru că și catalogul lipsiă, ma și cel publicat în urmă este defectuos și cu multe greșeli.

Ca cetitôrele nôstre, cari n'au vizitat aceta esposițiie, să potă află, că ce se 'nvătă în școlile române de fetițe, represintate aici, și astfel să-și potă crea o idee despre gradul de perfectiune la care ele au ajuns: vom insemnă obiectele vedute.

Școlă de fetițe din *Brasiov* a spus: 1 rochie, 7 fașe, 1 etager, 3 camisoni, 3 cămeși, 3 cămași de băiat, o copertă de legău, o plapomă de veră, 25 părechi de ciorapi, 10 barbete și 5 peptare, 5 cămeși de fetiță, 3 fuste de fetiță, 7 pantaloni de fetiță, 6 șurțe, 5 bonete, 2 fașe roșie, 3 păreche pantofi, un covor roșu, o față de mesă, 2 fețe de perină, 3 peptare și 3 bonete, 1 barbetă și 1 peptar, un peptar și o bonetă, 1 peptar și 1 fașe, 2 covore și o copertă.

Cea din *Sibiiu* a spus un toc pentru umbrele, un cerșaf cusut după jurnal, un covor, materie pentru o păreche de păpuci — lucru de mână, trei perine de canapea, o față de mesă, o straiță, un călindar, rame pentru o iconă, un toc de șervete cusut cu flori, păreți pentru o carte, un ținător de chibrite, o pungă de tabac, materie pentru păpuci comoți, un șerpar pentru băeți; învățătoresă d. Maria de Georgevičiu a spus: un toc pentru cuțite, mărgelile de frunze de trandafir, și o bucată de iască.

Cea din *Orlat*: 2 fețe de perină, o iconă cusută cu mărgelile, 1 ștergar brodat, 2 perine de canapea, 1 curea pentru pușcă, 1 față de mesă, 1 tassă, 1 ie, 2 pelerii de paie, 3 funduri de perină, un conservator de orologiu și două desemnuri; învățătoresă, dșora Maria Simonca a trimis o față de mesă.

Cea din *Naseud*: două corfe de părete, o corfiță de bilete, 4 fețe de mesă, un album, 2 icône de flori, o covertă de pat, o tașcă de fer, 2 entre deux, o păreche de păpuci și un prestol.

Cea din *Resinari*: 4 icône brodate, 4 funduri de perină, 4 șurțe de lână, 1 cămașă femeiescă, 1 cămașă de copil, 1 cămașă femeiescă, 3 turtuci de lână, 2 peptare de lână, 1 șurț de lână, 1 covor.

IX.

Lucrurile de mână ale damelor.

Ietă una din cele mai frumoșe părți ale esposiției. Aici ni se înfăcișeză o ramură din cultura mai naltă a damelor nôstre. Manufacturile lor.

Și tocmai fiind că e vorba de cultură mai innaltă, numai decăt pôte observă ori și cine, că aici ne aflăm pe un teren internațional.

Dar totuși partea aceta are și un interes național pentru noi. Prin aceta putem să probăm străimilor progresul cultural în asta direcțiune al damelor române.

Acest progres este multămitor. Într'atata, în cât vr'o două diare unguresci ș-au permis afirmațiunea, că unele obiecte espuse de dame, nu sînt lucrate de ele, ci aduse din Viena.

Esposiția de manufacture a damelor a fost forțe variată, începînd dela cele mai simple până la cele mai întortocate, dela cele pentru trebuința de tôte diile până la cele de lues.

Broderia a fost mai bine represintată, întrebuințată pentru sute de feliori de obiecte, ca: perine de canapea, ținătoare de mărâmi, stoffe de mobile, păpuci de casă, corfe de bilete etc.

Din mulțimea de perini, afară de cele amintite deja în nr. 65 al foi nôstre, mai înșirăm cîteva espuse de următorele dame: Caliope Boiu, Maria Harșan, Elena Popescu din Sibiiu, Eugenia Perșenar din Brașov, Elena Pop din Băsesci, Ida Ciato din Blas, Ana Spir în Tulgheș, Carolina Orbonaș din Sas-Regin, Irina Antal din Beiuș, Maria Șagău în Idicel, Emilia Bartolomeiu în Caransebeș, Ana Filip din Abrud, Eugenia Ivaciuc din Abrud, Ida Califar în Seliște, Elena Popas din Brașov, Sabina Andreica din Câmpeni, Sabina Cetățiean în Sas-Regin, Otilia Gerasim în Câmpeni, Ana și Maria C. Pop din Gherla, Victoria Giurca din Sibiiu, Veturia Rozor din Alba-Iulia, Paulina Păndrea din Făgăraș, Ana N. Imberuș din Sibiiu, Victoria Erdeli din Baia-de-Criș, Elisa Isac din Cluș, Florica Paladi din Beiuș, Ana Cîmbul din Bistrița, Camila Pop, Zinca Velțan din Cluș.

Din diversele broderii, spre a nu repeți cele din nr. 65, mai insemnăm cîteva trimise de următorele dame: un scaun de dna Ioana Bădila din Sibiiu, un scaun (catifea roșie cu flori albe) de dșora Maria Bologna din Sibiiu, o păreche de lambrquin de domișora

Maria Roșca din Sibiu, o cuvertă de pat de dșora Vilelmina Moldovan din Deva, jachete de d. Maria Harșan din Sibiu, trei propodelnice de dna Maria I. Rațiu din Brann, un propodelnic de dșora Persida Marinovicu din Arad, un vestment de dormit de dșora Rosa Borlodanu asemenea din Arad, un vel alb de dșora Olga Efticiu din Pecica-română, un covor de dșora Iustina Romanu din Sibiu, propodelnice de dna Ana Moise Gremade și Paraschiva I. Ștefan din Țințari, pantofi de dșora Emilia Popovicu din Țințari, un ținător de orologiu de dna Ludovica Oros din Șimleu, un etager de dșora Otilia Brândușanu, o năframă de dșora Letiția Papiu din Deva, o tasă de album de dșora Aurelia Rosescu din Cluș, o corfiță de bilete de dșora Laura Ranta din Bistrița, o garnitură de perdele de dna Iosefina Racuciu din Sibiu ș. c. l.

Tieseturile, cusaturile și impletiturile au fost foarte bogat reprezentate. Aici amintim în deosebi: niște dantele de dna Octavia Stanescu din Brașov, de dșora Hortensia Popovicu din Țințari, un etager de dșora Melania Perșinar din Brașov, o față de măsă impletită de dna Ana Gallu din Abrud, 1 chip de mărgelile de dșora Letiția Nicola din Albac, o tasă impletită de dșora Olga Poruț în Almașul-mare, o față de măsă impletită din ată și haras de dșora Pompilia Culean din Secădate, un covor impletit de d. Aurelia Solomon din Ludoșul-mare, o față de măsă cu 3 servete cusute de dna Ernestina Man din Deș, o batistă de dna Emilia Tilea, o păreche de păpuși cusute de dșora Maria Turcu din Blaș, două fețe de perini de dna Maria Popea din Brașov, un paplon de haras de dna Emilia Pop n. Marcus din Zelau, 1 măsărită și 12 servete de dna Iudita Secula din Deva, o batistă de dna Elisa Isac din Cluș, o capită de catifea de dșora Ersilia Bistreanu din Oravița, un lepedeu cu dantele de dna Irina Trombițaș din Sibiu ș. c. l.

Apoi covorele, afară de cele înșirate în nr. 65, de dna Zinca Roman din Făgăraș, dna Elena Pop din Crișău, dna Maria Bârsan n. Neagoe din Hațeg, dșora Aurelia Bocșan din Curticium, dșora Iuliana Țeran în Șermeș, dna Eugenia Ciura din Abrud, Teresia Pop din Șomeuta-mare, Olimpiada Barbulescu din Sântimihaiu, dșora Veturia Rozor din Alba-Iulia, dna Alesandra St. Șuluț în Sibiu, dș. Sofia Sucu din Mediaș, dna Aurelia C. Vlad din Oraștie, dna Maria Ciugudeanu din Poiana, dna Aurelia Silași din Bistrița, dșora Maria Mihali din Sighetul-Marmației ș. c. l.

Întră diverse vom pune: 1 cuier pentru ținerea de ștergere de dșora Emilia Romanu din Hațeg, 2 ștergare de dna Emilia Pop din Bănișor, materie pentru vestminte de vără de dna Elena Horșa din Sighișoara, ștergare de dnele Maria Munteanu, Maria Fracea și Maria Câmpeanu din Tilișca, 2 fețe de măsă de cafea cu serviete de dșora Rosa Colcer din Blaș, 1 măsărită din postav negru cu flori de dșora Aurelia Colcer din Blaș, invelisul unei corfe de părete de dșora Eugenia Colcer din Blaș, o corfiță de lucru de dșora Ana Cerghedi din Mureș-Oșorhei, un serviet de dșora Sabina Cetățeanu din S.-Regin, 1 față de măsă de dna Ana Filip din Abrud, 1 ștergar de pene de dșora Antoaneta Ivaciu în Abrud, o față de măsă de dna Lucreția Bușca, 1 lepedeu de lână de dna Paraschiva Florian din Seliste, o cuvertă de pat de dna Aurelia Ioanescu din Strimtura, o cămașă calușărească de dșora Maria Pop din Beiuș, 2 ștergare de bumbac cu arniciu de dna Antiția Pop din Beiuș, o cuvertă de pat de dna Ana Stețiu din Gherla, o plaponă de dna Elena Barbu, 1 puf de măsă de dna Sofia Grecu și un coș de vestminte de dna Catarina Schiopul din Regin, o iie femeiească de dșora Viorea Galațan din Teca, o fașe de dșora Elena Maniu din Zelau ș. c. l.

Flori artificioase s'au espus de cătră domnele Ma-

ria Pop n. Mihali din Abrud, și Maria Barbulevicu din Șimleu.

Mai însemnăm încă din *pictura*: un desen de dna Elisa Isac din Cluș, o iconă cu mărgelile de dșora Letiția Moldovanu din Oșorhei, un tablou de dna Lucreția Olariu din Deva, 1 iconă de creion de dșora Elena Pop din Bocșig, portretul lui Alexandri cusut cu mărgelile de dșora Petronela Mișiciu din Arad, portretul pictorului M. Pop de dșora Vilma Cerghedi din Brașov, mapa Ungariei de dșora Eufemia Duma din B.-Ineu.

Prin aceste credem a fi presintat cetitōrele noastre un buchet din marea ghirlandă de dame române câte au participat (și cu ce) la espozitia română din Sibiu. Acesta ni-a fost scopul.

Iosif Vulcanu.

Literatura și arte.

Nu-i nimic! Sub titlul acesta a publicat dl I. S. Paul o novelă din 1848, la care nu se poate aplica titlul. Din contra, este în ea mult de considerat, și anume limba bună, precum și compozițiunea reeșită. Prețul 50 cr. Se află de vândare în Blaș. Autorul actual-minte călătorește prin Italia, de unde ni-a promis schițe din mai multe orașe.

La anul 1784 și la anul 1849. Sub acest titlu dl Iosif Șterca Șuluț de Carpeniș a publicat la Sibiu o broșură ca material pentru partea a IV-a din memoriile sale. Ca celelalte broșure din memoriile autorului, așa și acesta cuprinde multe detalii interesante, cari sânt scrise cu verva. Ce bine ar fi decă și alții din bărbații noștri ș-ar scrie astfel memoriile, căci acele toate ar contribui la compunerea unei istorii naționale. Prețul acestei broșure nu este însemnat, dar se află de vândare la autorul în Sibiu.

Aprodul Purece. Episodă din istoria lui Ștefan cel mare, de C. Negruzzi, a apărut și în edițiune populară la Closius în Sibiu. Recomandăm și acesta broșurică atențiunii cărturarilor poporului nostru, de cumva în adevăr avem de aceștia. Prețul unui exemplar e 8 cr.

Primul călindar pe anul 1882 a și apărut. Acesta e: „Noul călindar de casă pe anul comun 1882“, scris, compus și tipărit de dl Theochar Alexi în Brașov. În fruntea călindarului se află portretul bravului nostru comerciant din Brașov, dl Diamandi I. Manole. Afară de părțile îndatinate într'un călindar, în partea literară se află următoarele lucrări: Minte și norocul, care tocmai acum s'a încheiat în foia noastră; Cumetra Românilui, poveste rapsodică; Principii de economie națională, după Maurice Block; Urgia ceriului, și Vêrful cu dor, poezii; glume. Prețul e 30 cr.

„**Țeranul**“ este titlul unei cărți de 192 pagini publicate în Fălticeni la tipografia A. Goldner, de dl A. V. Millo. Singur titlul acestei opere atrage atențiunea cetitorului, care s'oprește asupra următoarelor materii cuprinse în el: Caracterul și moralitatea țeranului. Influența legilor asupra stărei materiale și morale a țeranului. Legea rurală. Legea comună. Legea contribuțiilor directe ș'a urmărilor. Legea tocmelelor agricole și esecutarea ei. Legea drumurilor. Agricultură. Bețiea. Neputința ajutorului medical asupra sănătății țeranilor. Instrucție.

Cărți noue. „Istoria Banatului“, de Griselli, tradusă în limba română de protopopul Mel. Dregheciu, și reproducă din foșora „Luminătorului“ din Timișoara; prețul cu francare 35 cr. — „Compendiu de istoria bisericeii“, de dr. N. Nițulescu, carte didactică aprobată și de sinodul României; de același autor, tot la Bucuresci: „Elemente de gramatică limbei ebraice“. — „Socrat în secolul XIX“ comedia în 4 acte de G. Mă-

linescu - Rugina, București, depositul la tipografia Curtii.

Diuaristic. *Di Luigi Cașavillan* va scote la lumină în București un diar italo-romănesc, intitulat: „Fraternitatea italo-romăna”. — „Vocea lucratorului tipograf” a apărut la București, promițând a eși odată pe săptămână. — „Curierul Romănesc” se numește un diar ce a apărut la București, cu devisa: „Urșesc tirănia, mi-i frică de anarhie”. — „Calnisteia” se numește un nou diar eșit la Giurgiu, care declară în programa sa, că pentru el „personele nu există” și consacră întregul său număr a vorbi personal de unul din subprefecții județului Vlașca. — „Cometa” se va numi un diar politic imparțial, care promite a eși la 1 octombrie în București. — „Vocea Mehedintilor” a apărut la Turnu-Severin.

Biserica și școlă.

Diecesa Aradului. În institutul pedagogic-teologic din Arad, precum cetim în „Bis. și Școlă”, s’au primit estimp elevi noi, în despărțământul teologic 20 și în despărțământul pedagogic tot 20 de elevi.

Congresul bisericesc al Bucovinei va fi compus din 48 de deputați și anume din 24 deputați preoțesci și 24 deputați mireni. Deputații preoțesci se vor alege de preoți, iar deputații mirenesci se vor alege de creștinii mireni. Dintre cei 24 deputați mireni, 3 se vor denumi de Maj. Sa împăratul, 6 se vor alege de patronii bisericesci, 5 de creștinii drept credincioși de prin orașe, iar 10 de poporeni drept măritori de prin târguri și sate; pentru aceea toate parochiile de târg și de sate se vor împărți în 10 cercuri de alegere. Alegerile trebuie să se facă până la 15/27 sept.

Societati și institute.

Asociațiunea transilvană publică prin diarele din Transilvania concurs pentru stipendiile și ajutoarele votate de către adunarea generală din Sibiu. Aceste s’au publicat în foia noastră încă atunci. Acuma însemnăm, că termenul concursului pentru toate e 31 octombrie.

Reuniunea învățătorilor români selăgeni țină adunarea sa generală est-timp în Giurtelec lângă Șimleu. Spiritul conducător al acestei reuniuni este vicepreședintele său, bravul profesor de preparandia de stat din Zelau, dl Gavril Trifu.

Fundațiunea lui Gozdsu. Dilele trecute primăram din Budapesta o broșură intitulată: „Analele Fundațiunii lui Gozdsu pe an. 1870—1880”. Din aceste anală, compuse de Il. Sa dl Ioan cav. de Pușcariu, vedem că reprezentanța fundațiunii lui Gozdsu stă ași din următorii: a) bisericești, mitropolitul Miron Romanul ca președinte, episcopul Ioan Popas, episcopul Ioan Meșian vicepreședinte, — civili, Ioan cav. de Pușcariu jude la tribunalul suprem din Budapesta, Ioan Faur asemenea, Dionisiu Poynar procuror r. în Karczag, Atanasiu Cimponeanu jude la tabla r. din Budapesta notar al reprezentanței, George Sztupa apotecar în Budapesta, Iacob Bologa cons. în pensiune din Sibiu. Fundațiunea în anul viitor școlar 1881/2, având un vinit curat de 41,565 fl., va da ca stipendii 5009 fl. 33 $\frac{1}{3}$ cr.

C e e n o u ?

Sciri personale. *Maj. Sa regele* a mers mercuri din Gödöllő la Buda, unde a presidiat un consiliu ministerial, apoi s’era s’a rentors la Gödöllő. — *Archiducesa Maria Valeria* luni demineta a sosit la Gödöllő, însoțită de contesa Kornis și de principesa Aglaia Auerperg. — *Pr. Ssa Mihailu Pavel*, episcopul diecesei oradane, rentorcându-se dela Beiuș, a plecat la Budapesta spre a fi de față la deschiderea dietei. — *Di Atanasiu*

Răcz, vice-comite al comitatului Timișoara, interpelat în ultima congregațiune, a cerut în contra sa cercetare disciplinariă.

Dieta se va deschide astăzi sâmbăta, constituindu-se provisoriu, iar în 28 l. c. regele o va deschide cu solenitate, prin un discurs de tron, în castelul regesc din Buda. Mercuri s’a ținut în Buda un consiliu ministerial comun sub presidiul împăratului și regelui, în care s’au desbătut proiectele ce se vor subșterne delegațiunilor, al căror termin de convocare încă nu s’a ficsat.

Hymen. *Di Vasiliu Pavel*, teolog absolut de Pesta al diecesei de Gherla, nepot al episcopului oradan, la 18 l. c. ș-a logodit în Cărei-mari pe domnișoara Lucreția Vultur, fiica fostului protopop Vultur din Bêrseul-de-sus în Selagiu. Logodna se țină la dl archidiacon George Marchiș, cumnatul miresei.

Școlă Cuza-Voda. Comitetul școlii Cuza-Vodă din Iași însoțit de dl prefect Reșcanu, dl avocat C. Ressu și dl St. Chimet, institutorul superior al școlii și inițiatorul acestei laudabile fapte, s’a dus la Rușinosa, unde a fost chemat de principesa Elena soția decedatului principe Alesandru Ion Cuza, spre a luă informațiuni asupra localului de școlă ce se ridică în orașul Iași, din inițiativă privată în onorea Marelui Domn. Se dice că principesa, în dorința ei de a veni în ajutorul a tot ce e național, după cum deja a dat atâtea probe de iubire și devotament către națiune, nu mai departe decât cu ocazia proclamării regalului, și mai cu semă a unei opere ce pune încă o petă la nemurirea numelui Cuza, ar voi să inlesnescă cu ajutorul său realizarea acestui scop măreț. Comitetul a depus o frumoasă coronă pe mormântul marelui Domn, ca semn de pietate și venerațiune pentru numele și memoria lui.

Scaunul lui Cuza pe care ședea când eră președintele tribunalului de Galați mai există. Scaunul e de lemn de frasen în forma unui jilț neimbracat, cu spetěză și spriginitorele de mâni asemenea neimbracate, ci numai boite negru, nici o altă particularitate demnă de notat nu are; e un scaun cu totul ordinar. Că acest jilț e în adevăr acel din timpul presidenției lui Cuza, nu încapă îndoielă, căci a fost cunoscut de multă lume și de câțiva funcționari vechi ai tribunalului. Comitetul permanent a încheiat un proces verbal, constatând toate aceste, care s’a iscălit de membrii sei și de persoanele ce au recunoscut scaunul, și a decis a se păstră în camera consiliului județan.

Rațiociniu despre venitele și erogatele împreunate cu concertul și balul arangiat cu ocaziunea adunării generali a Societății pentru fond de teatru român, ținută est-timp la Baia-mare în 7 și 8 august st. n. și anume: Cu ocaziunea concertului și balului s’a încasat la cassă din bilete 469 fl. 10 cr.; din contribuiri a încurs: dela Il. S. D. Alois Wlad de Seliste judecator la forul mai innalt din Budapesta 1 fl., DDnii Ioan Daniel propr. în Poșon 10 fl., Ioan Popu profes. gimn. în Sighetul Marmației 1 fl., Ioan Becinaga adv. în Vêrșeș 2 fl., dr. A. Tincu adv. în Oraștia 1 fl., Francisc Mătefi maestru portal în Baia-mare 1 fl., Ștefan Popu paroc în Baiaspria 3 fl., dr. Iuliu Lănczi prof. univ. și dep. dietal 4 fl., Vincențiu Babeș 1 fl., Georgiu Békésy esec. reg. în Șomcuta 1 fl., dr. Gr. Sandeanu medic erar. în Baiaspria 2 fl., Avram Brebanu paroc în Someștelec 1 fl., Ales. Erdős archidiacon. Terei-Oașului și paroc în Rașca 1 fl., Ioan Anderco prepos. capit. în Gherla 2 fl., Demetriu Coroianu canonic în Gherla 1 fl., Lazar Huza not. consist. în Gherla 1 fl., Gregoriu Ștețiu avocat în Gherla 1 fl., Ioan Budu din Dudesci (România) 5 fl., un necunoscut 1 fl., în suma 509 fl. 10 cr., din care subtragându-se erogatele 238 fl. 39 cr., rezultă venit

curat 270 fl. 71 cr., care sumă cu poșta de astăzi s'a spedit cassariului Societății dlui Georgiu Serb adv. și deputat dietal în Budapesta. Afară de acesta sumă dl dr. I. C. Dragescu, medic în Constanța, a donat fondului Societății 18 exemplare din cartea sa intitulată: „Maternologia“ cu lângă prețul 1 fl. 20 cr. de un exemplar. Tot odată comitetul arangiător își esprime cea mai profundă mulțămitea pr. stim. dșore Elena Popu din Băsesci, care prin versul său atât de încântător a pătruns inimile celor prezenți, ier străinilor a însuflat respect față de doinele atât de pătrundătoare românesci; precum și pr. stim. dșore Elena Biltiu din Baia-mare, care prin dextera manuire a pianului a făcut să resune maiestaticul „Carneval de Bucuresci“ și hora plină de însuflețire și de eroică amintire a luptelor armatei române dela Grivița; asemenea dnii tineri români cari prin armonia lor încântătoare a câștigat nenumerate aplause, precum și acei dni tineri români, cari ostentindu-se prin jocul „Bătuta“ și „Calușerul“ jocat cu multă dexteritate a produs mult interes și redicând onorea națională, au câștigat recunoștința din partea tuturor, on. Societate „Iulia“ din Cluș pentru vestmintele călușeresci împrumutate și toți binevoitorii participanți, primescă cele mai cordiali mulțămite. Baia-mare 14 sept. st. n. 1881. Ioan Drumariu cassariu. Victor Maniu secr.

Necrolog. Grigorie Ivascu, un tiner care ș-a terminat studiile juridice, a încetat din viață la 10 septembrie în comuna Vlaicoveț din Bănat în etate de 33 ani. La înmormântare, amicul său dl tehnic Alesandru Mihailoviciu rosti o cuvântare bine simțită.

Sciri scurte. Conte Richard Belcredi, fostul ministru-președinte în Austria, este numit președinte al Curții de justiție administrativă în Viena. — *Philoxera* s'a arătat în mai multe localități din Știria; din ferice, tărâmul încălcat este d'o mică întindere, și se speră d'a se împedeca propagarea flagelului. — *Ardearea cadavrelor*, facultativă a fost autorizată de municipalitatea din Budapesta; un aparat incinator va fi așezat la cimitir. — *La Seliste*, lângă Sibiu, în 8/20 l. c. se țin cu mare solenitate sfințirea bisericii nouă, cu patronul: „Adormirea maicei Domnului“. — *Consiliul imperial* se va convoca probabilmente pe 2 noiembrie, pentru „casa domnilor“ se vor denumi mai mulți membrii noi. — *La Cinci-biserici* se țin exerciții cu trupele de honveți, sub comanda arhiducelui Iosif, participând și o brigadă din Croația, comanda acesteia se face în limba croată. — *La Arad* a ars fabrica de spirit a lui Neumann, asigurată la 500 de mii; însă acesta sumă nu ajunge spre a acoperi pagubele. — *In Oradea-mare* s'a descoperit basilica regelui St. Ladislau, rămășițele ei se vor desgropa în primăvera viitoare; acesta lucrare va costă 6000 fl. — *In Croația* alegerile de deputați se făcură ca la noi; guvernul are mare majoritate. — *La Viena* se ține actualmente congresul internațional al scriitorilor; mai multe festivități se arangiară în onorea lor. — *Bugetul Vienei* pe anul viitor la rubrica speselor arătă o sumă de șese-spre-șase milioane fl.

Sciri din România. Ministerul instrucțiunii publice a luat dispozițiuni pentru fundarea unui local de seminar în județul Roman; planul și devisele sunt deja gata, lucrate de arhitectul Al. Orescu. — *Opera italiana în Bucuresci* va deschide stagiunea să la 15/27 octombrie; între cântărețe e și dșora Carlotta Leria, care a învățat în străinătate protegiată de regina. — *Conferințele invetiatorilor rurali* se introduc și în România, astfel se țin una anul curent în orașul Nemptu, luând parte 74 de învățatori, dimpreună cu profesorii Caragiani și Lambrior din Iași; s'a făcut și excursiuni la fabrica de postav a dlui Alcas și la ruinele Cetății lui Ștefan cel mare; la încheierea solemnă, revisorul

școlar, dl Scipione Bădescu a rostit un frumos discurs. — *Dl general Davila* s'a însărcinat cu crescerea unuia din băieții repausatului dr. Iosif Hodoș. — *Primaria din Bucuresci* a început a lucra la prelungirea bulevardului din strada Brezoian până în strada Silfidelor; pentru acest scop s'a și espropriat locul care despărțea strada Brezoian de grădina Cișmegiu. — *Teatrul național* a început sup direcțiunea dlui Pascaly, director de scenă, repetițiunile sale cu „Bevenuto Cellini“, represintațiunile vor începe la 1 oct.; dl Pascaly nu va fi societar, ci numai director de scena; dl M. Millo rămâne la teatrul național. — *Rosny*, președintele institutului etnografic din Francia, s'afli în acest moment la Pietra, împreună cu secretarul seu; densus a fotografiat pozițiunile pitoresci atât ale orașului Galați, cât și acele dela Pietra. — *O căta de peste 30 tigani bolovanesci*, zilele trecute, a jefuit și torturat mai mulți călători lângă comuna Coțofeni, după care apoi s'au ascuns în pădurea Răcari; urmăriți fiind, s'a dat de urma lor în munții Gorjului unde s'au prins 9 din ei, ier restul a scăpat prin fugă. — *Recruții dorobantilor* se concentrară în tabere pe la reședințele regimentelor, cu începere dela 1/13 septembrie pentru un termen de 60 zile; ier recruții călărășilor, împărțiți în 4 schimburi se vor concentra pe lângă plutonele de instrucție ale regimentelor, cu începere dela 1 decembrie până la 1 aprilie 1882. — *Se vorbesce*, dice „Telegraful“, despre o schimbare generală a uniformelor în armată; se dice, că va fi una și aceeași uniformă, având numai mici deosebiri spre a se distinge diferitele corpuri de armată. — *Principesa Eufrosina Ghica*, văduva fostului Domn Grigorie Ghica, a încetat din viață la Bucuresci; înmormântarea se făcu în joia trecută. — *Regele si regina*, dimpreună cu mama regelui, principesa Iosefina, vor merge în curând la Bucuresci spre a petrece câteva zile acolo. — *Un nou sistem de pusca* cu repetiție s'a examinat zilele aceste de cătră o comisiune în tabăra dela Cocoresci.

Cronica lunei.

Garfield a murit. Medicii nu l'au putut mântui. Glonțul i-a stins viața după suferințe îndelungate, la 19 l. c. s'era la 10 ore. Încă în ziua morții sale se credea, că el se va vindeca, dar lovitura a venit de grabă. El a fost de 50 ani, și, precum scriserăm deja, s'a urcat din pulvere la scaunul presidențial. Mărtea lui a stărnit consternațiunea și durerea cea mai mare în Englitera. Cadavrul fu transportat la Washington, unde se va îngropa cu pompă. El a lăsat o văduvă și 5 copii. Scaunul presidențial fu ocupat numai decât prin vice-președintele Arthur.

Telefonul în America servește și ca ajutor în cauze criminale. Criminaliștii îndărătnici, cari inaintea judeului nu voiesc de fel să-și mărturisescă crima, adese ori o descoper fără de voia lor, invențiunii geniale a lui Edison. În păretele închisorei se ascunde un microfon, ce primesce și cele mai mici sunete; microfonul se pune în legătură cu un aparat telefonic condus în camera judeului de instrucțiune. Se lasă apoi părinții, rudele, său complicitii criminalistului, să între în închisore și să vorbească cu el „fără martori“; de regulă, peste puțin timp ei încep a conversa despre crima sevărsită, microfonul vândător transmite toate cuvintele lor judecătorului. Astfel „Urechea lui Dionisiu“ din timpurile vechi reappare în edițiune nouă.

Ex-împărătesa Eugenia a sosit inainte cu câteva zile în Arenenberg și acolo trăiesce în retragere completă. Se dice, că ea își redacteză memoarele, ajutată de mai mulți scriitori bonapartiști. - Visite nu primesce, și dēnsa asemenea numai arare ori ese din castel. Ea și personalul de servitori pōrtă doliu. Esteriorul

ei arătă o față încă rumenă, care nu pré vorbește de betrânețe, dar perul i e cu totul cărunt, focul ochilor sei a dispărut, și cu un fel de suris dureros primesce sălutarile.

Alegători credincioși. La alegerile trecute din Franția un candidat căpeta numai 29 de voturi, cu tôte că nainte de alegere sute și mii de alegători i promisera că-l vor sprigini. Candidatul cădută totuși se cređu dator a exprima în foia locală mulțămită publică celor ce au votat pentru densusul, și încheia scrisoarea sa astfel: „Totodată îmi ieu indresnelă a invita pe toți acei alegători cari au ramas credincioși față de mine, la un prând de despărțire ce se va ține mercuri la 6 ore în ofelul N., ca acolo să-mi pot exprima mulțămă și prin cuvinte“. La locul amintit la ora hotărâtă candidatul cădută găsi adunați — patru mii de alegători.

Congresul geografic din Venetia s'a deschis în 15 a l. c. Ensusi regele Umberto a mers dela manevrele din Padua, la Venetia, ca să fie de față la acesta festivitate științifică. La gară fu primit de regina, și la intrarea sa în oraș o mulțime de gondole îl urmară. Comitetul congresului și-a ținut prima ședință în 8 sept. sub președința principelui Teano.

Lampa reginei engleze. Un episod intim din timpul șederii reginei Engliterei la Holyrood. În salonul regal avea loc o mică serată. De odată una din lămpi începă a scote bătăi. Regina se sculă și lăsă fitilul. Mirare generală. „Ce!“ — esclamă una din dōmnele de onōre, — „maiestatea vōstre a binevoit ea însăși...“ — „Da“, — răspune regina. „Decă maiestatea mea ar fi strigat: lampa s'a făcut pré mare! una din dōmnele mele de onōre ar fi ăis șambelanului: Dle veđi că lampa s'a făcut pré mare! Primul Valet de cameră ar fi chemat pe un servitor, — și lampa ar fi ramas până acum pré mare. D'aceea am cređut că este mai bine d'a o potrivă singură“.

Sciri străine. *Congresul internațional de geografie* s'a inaugurat la 15 l. c. în Venetia în presința regelui și reginei Italiei. — *Principele Napoleon* a otărit să renuncie la drepturile sale eventuale pentru succesiunea napoleoniană în favorul prințului Victor, fiul său mai mare, apoi a plecat la Constantinopol, unde a și sosit. — *La Manchester* în anul viitor se va ține o expozițiune internațională de industrie. — *Reichenbach*, un orașel pitoresc în Oberlandul bernez, a fost aproape cu desevēșire distrus prin căderea unei stânci. — *Alesandru I de Bulgaria* totuși se va căsători cu dra Yusupoff; căsătoria se va face după dorința împăratului Rusiei; zestrea trei Yusupoff este de 80 milioane ruble. — *„Daily Telegraph“* crede a sci, că bazele unei înțelegeri între Rusia și Germania au fost precizate în întrevădere dela Danzig; cât pentru cesțiunle de amănunte ale înțelegerei, ele vor fi stabilite în urmă între prințul Bismarck și dl Saburoff, ambasadorele Rusiei la Berlin. — *Dupa aretarea cholerei la Aden*, consiliul sanitar internațional din Alexandria (Egipt) a declarat carantină de 7 zile pentru tôte bastimentele sosite din porturile turcesci dela Marea Roșie. — *Jurnalele clericale* publică vestea despre plecarea papei din Roma; ele asigură, că plecarea nu mai este acuma un proiect vag, ci mai aproape decă în principiu, și că realizarea ei va depinde încă de cursul mai departe a evenimentelor. — *Imperatul Alesandru* este decis să petrecă împreună cu curtea sa cea mai mare parte a iernei la Moscova; pentru a nu pré mulțami de tot capitala politică, tinerul împărat crede că va merge să petrecă două seii trei săptămăni la St.-Petersburg. — *Starea lucrurilor din Africa nordica* ie o formă din ce în ce mai nefavorabilă; ocupațiunea francesă a ora-

șului Gabeș, consistând în două bataliōne, este de câte-va zile încunjurată de insurgenți, cari ăi și nōpte neliniscese avantposturile; armata sufere de lipsa de apă de beut și în Algeria fu ieri răspândit svonul unei ca-tastrofe. — *Crisa în Cairo* este terminată; oficerii au semnat un act de supunere completă cătră Chediv; notabili au garantat că vor esecută acest act. — *Mohamedanii* se mută de pe teritoriul cedat Greciei, de și acesta le clădesce biserici în mai multe orașe -- *La Roma* s'a serbat fără nici o tulburare aniversaria ocupării capitalei, poporul cu asta ocaziune a peregrinat la mormenul lui Victor Emanuil, pe care a pus cununi. — *La Londra* s'a deschis expozițiunea Societăților de cumpătare, cari au espus niște beuturi, prin cari susțin a putē suplini beuturile spirtose, fără d'a fi periculose. — *La Madrid* mercuri s'a deschis sesiunea corpului legiuitor, prin un cuvânt de tron al regelui Alfonso, carele de curēnd va căpetă dela regina Angiei ordul panglicei de genunchi. — *La Carlsruhe* marți s'a serbat în cere familiar cununia moștenitorului de tron al Șvediei cu principesa Victoria de Baden. — *La Tiflis* în marța trecută s'a deschis congresul archeologic, la care participă și Virchov; după ședință membrii vizitară mu-seul caucasian care e fōrte bogat. — *Sultanul* a dat marți prând în onōrea principelui Jeronim Napoleon. — *O noua nenorocire* s'a întemplat în Franția pe calea ferată, la gară Dole, unde două trenuri s'au ciocnit și 29 călători s'au rănit. — *La Roma* a făcut mare sensațiune casul, că Henric Campello, canonicul bisericeii Sântu-Petru, a părăsit religiunea catolică și s'a făcut protestant. — *Marele duce Vladimir*, omul cel mai de încredere al țarului, ierăși va avē o întrevădere cu împăratul Vilelm și anume la Ludwigslust; el a luat parte și la întrevădere dela Danzig. — *Parlamentul frances* se va intruni la 17 octombore; se vorbește, că ministeriul Ferry ar dimisiona. — *Regele Portugaliei* în curēnd va face vizită la curtea spaniolă. — *Generalul Logerot* a primit ordin din Paris să ocupe orașul Tunis; de cumva beul s'ar opune, se va depărta cu forța. — *În Venetia* se țin o mulțime de festivități în onōrea membrilor congresului geografic; unii din acestia, între ei și Lesseps, se și depărtară. — *Imperatul Vilelm* a emis un ordin, ca tôte obiectele din armătorele germane cari se rapōrtă la Tirol, să se trămită museului militar din Insbruck. — *Casa în care s'a nascut Dante* se va licită acuși, căci orașul Florența pentru o mică datorie a cedat-o unei bance, care o vinde. — *Regele Kalakaua* în mercuria trecută s'a imbarcat la Liverpool spre a se rentōrce în țera sa. — *La congresul siachistilor* în Berlin Blackburne a căștigat premiul întâiu, 1200 marce, cu 14 partii, cari au durat trei săptămăni. — *Diuariul „Napoleon“* din Paris desminte scirea, că principele Jeronim Napoleon ar fi renunciat la tron în favorul fiului seu. — *La pasul Sipca* în sâmbetă trecută s'a inaugurat statua redicată în memoria rușilor căduți acolo. — *Rudolf Virchov*, renumitul invēțat german, la 13 oct. va serbă iubileul de 25 ani al funcțiunii sale ca profesor în Berlin, cu care ocaziune Berlinul va arangia mai multe festivități. — *La congresul electromilor*, care acuma se ține la Paris, Belgia e represintată prin o femeie, dșōra Antoina Glōsentz. — *Guvernul prusesc* a dat un banchet în onōrea congresului orientaliștilor ținut la Berlin; cu asta ocaziune de Gubernatis a ăis un toast în limba sanscrită, ier Krisnavarmau în limba indică.

Proprietar, redactor respundător și editor:

IOSIF VULCANU.